

Złożenie, nieistniejąca osada służbowa Ruska, XIX-XX w.

1. Kategoria

Osadnictwo, osada służbowa nieistniejąca

2. Położenie administracyjne

gm. Pilica, pow. zawierciański, woj. śląskie

3. Współrzędne

50.42221 19.61819

4. Kod w dokumentacji

Zlozeniec-07-28

5. Data weryfikacji terenowej

5 marca 2016 r.

Teren dawnej osady (po lewej stronie drogi)

6. Opis

Osada znajdowała się około 2,4 km na południowy zachód od Złożenca, w Ruskich Górach, przy dawnym trakcie z Pilicy do Olkusza. Budynek administracji leśnej pojawia się w tym miejscu na Mapie Kwatermistrzostwa z pierwszej połowy XIX wieku oraz na rosyjskiej mapie z roku 1914 (jako leśniczówka), a następnie na polskich mapach Wojskowego Instytutu Geograficznego (jako gajówka)*. W okresie międzywojennym Las Ruska był jednym z pięciu tak zwanych obchodów leśnych wchodzących w skład majątku w Pilicy, który do zakończenia II wojny światowej stanowił własność rodziny Arkuszewskich (pozostałe cztery obchody to: Czarny Las, Smoleń, Strzegowa i Gulzów).

Po wojnie lasy majątku Pilica wraz z wszelkimi nieruchomościami zostały przejęte przez państwo i włączone do Nadleśnictwa Żarnowiec. Inwentarz przejmowanych obiektów (Załącznik nr 7 protokołu przejęcia majątku) nie wymienia osady Ruska, co jest interesujące, bowiem w dokumencie opisane zostały dosyć szczegółowo obiekty wchodzące w skład pozostałych osad w obchodach leśnych: Smoleń, Strzegowa, Gulzów i Czarny Las. W innym miejscu wymieniony jest tylko odpowiedzialny za obchód Ruska gajowy Józef Duch**. Być może w chwili podpisywania protokołu osada już nie istniała bądź znajdowała się w stanie daleko posuniętej ruiny.

Obecnie w miejscu dawnej osady odnaleźć można częściowo czytelne ślady ziemne, których identyfikację utrudniają powalone drzewa. Nie odnaleziono śladów fundamentów czy studni. Naprzeciwko, po drugiej stronie drogi leśnej znajduje się duże zagłębienie w ziemi, być może element umocnień ziemnych z I wojny światowej.

7. Uwagi

8. Źródła i materiały

* Osada na mapach archiwalnych:

Topograficzna Karta Królestwa Polskiego (tzw. Mapa Kwatermistrzostwa), 1:126 000, arkusz Szczekociny, ok. 1850, wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=KWATERMISTRZ>.

Nowaja Topograficzeskaja Karta Zapadnoj Rossii 1:84 000, arkusz XXX-6, 1914 r. Wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=R084>.

Szczegółowa Mapa Polski WIG 1:25 000, arkusz Ogródzieniec, 1935, wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=WIG25>.

** *Protokół przejęcia majątku leśnego Pilica, Wola Libertowska, 16 października 1945 roku, kopia dokumentu w archiwum prywatnym pana Mieczysława Jarosza.*

9. Dodatkowe fotografie obiektu

